

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Annales Ecclesiastici

Jncipiens ab Anno Domini CCCC.XL. perueniens vsque ad D.XVIII. inchoatur
ab Imperio Justini senioris: complectitur Annos LXXVIII.

Baronio, Cesare

Coloniæ Agrippinæ, 1624

Iesv Christi Annus 514. Symmachi Pap. Annus 16. Anastasii Imp. 24.
Theodorici Reg. 22.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14573

IESV CHRISTI

Annus 514.

SYMMACHI PAP. ANASTASII IMP. 14. THEODORICI REG. 22. ANNUS 16.

DECIMVS QVARTVS supra quingentesimum Christi annus Consularum M. Aurelij Cassiodori Senatoris V. C. aperitur & clauditur absque collega: per amplissima quidem dignitatum subsellia peruenit hic vsque ad fastigium Consularum: Etenim primum omnium Comitum rerum priuatarum; in de sacrarum largitionum est insignitus; in super Praefectus prouinciarum Siciliae vtriusque, Brutorum atque Lucaniae potitus, Patricius postea sublimis suggestum ascendit: Palatina quoque Quaestura munere functus, creuit in Magistrum Officiorum; auctusque etiam sublimitate Praefecturae Praetoriae, ac denique summi honoris verticem hoc anno attigit Consularum. Est horum munerum ab eo perfunctorum mentio in ipsius Variarum praefatione, atque in epistola ad Senatum, qua & nobilitas Cassiodori familiae, emersaque honorum litpedita declaratur, vt Cassiodori aui & Heliodori, non in orbe tantum Oceiduo, sed etiam Orientali: nam ipsi aut in vrbe Imperatoria Constantinopoli Praefecturam nouennalem bis gessisse sub Zenone, cum Theodorico ipse postea Italiae Rex ibidem moraretur. Haec ad decore purpure Consularum Cassiodori dicta sunt: sed quomodo spretis his gmnibus, factus caelestis curie candidatus ab dicatione saeculi euasit illustrat, suo loco dicemus.

II. At si quis adhuc quaerat, cur nullam peperit Oriens hoc anno Consuli Cassiodoro collegam? Tribuitur eiusmodi Consularum sterilitas ciuilibus moribus causa laesa fidei depe obortis, sepe etiam, & iterum pullulantibus; nquam euulsis, hoc autem anno ob Vitalianum recrudescētib. Ex quibus etiam confatis turbis accidit, quod licet a Ioanne Episcopo Hierosolymitano acriter Imperator offensus, cum quem putans perseueraturum haereticum, Elicae confessori uoluit subrogari, cum postea acerrimum aduersarium expertus esset: tamen in eum vlcis et valuit, cum bellicis hinc et illuc fuerit reuocatus, vt Cyrillus affirmat. Accidit plane, iusto Dei iudicio compentat certamine, vt dum fidem Catholicam Anastasius Imperatoris exagitat peroritate, ipse laeseretur a potentissimo Imperij perduelle: sed quodammodo id factum sit, paulo inferius dicturi sumus.

III. Modò autem quid Romae contigerit, dicamus, ipso autore Consule Cassiodoro, qui ait: *Me etiam Consule, in vstrorum laude temporum* (alloquitur Theodoricum) *ad iungo clero, vel populo, Romanae Ecclesiae de hys operata concordia.* Haec idcirco Cassiodorus, quoniam hoc anno obitu Symmachi, in electione noui Pontificis ambae in vnum conuenere patentes. Itaque iam sublato interiacente eos diuidente pariete, concordia restituta, Romana Ecclesia diu expetitam consecuta est pacem.

IV. Antè autem quam Symmachus moreretur, hoc anno mense Iunio idem Pontifex ad Caesarium Episcopum Arelatensem has litteras dedisse reperitur:

Dilectissimo fratri Casario Symmachus,

Qui veneranda Patrum statuta custodit, amicum se absolute religionis ostendit: & qui prouidet, vt locum excessibus non relinquat, demonstrat se de bono gratis cogitare. Rationabile est, vt sancta Arelatenfis Ecclesia proprijs priuilegijs perfruatur: & quod vetustas praesistit, & Patrum auctoritas roborauit, noua non debet violare praesumptio. Sic tamen vt eorum Ecclesiarum priuilegia temporibus acquisita non tident: quia nec potest ex parte firmum esse, quod generalitatem tangit. Manentibus siquidem his, qua Patrum constituta singulis Ecclesijs concesserunt, decernimus, vt circa haec, qua in Gallia prouincijs de causa religionis emerferunt, solertia tua fraternitatis inuigilet. Et si ratio poposcerit praesentiam sacerdotum, seruat a consuetudine, vniuersisque tuae dilectionis ad-

monitu auctoritate conueniat: & si Dei adiutorio contineat fiam: eadem amputari potuerit. Ipsi hoc meritis applicemus: alio qui exstentis negotijs qualitas ad sedem Apostolicam, te referente, perueniat: vt in vno ordine suo peractis, vnde inimicus bonitati tibi blediat, locum inuenire non possit. Igitur quomodo supra diximus per singulas Ecclesias beneficia, qua sunt discessidita, seruetur. Et si tam Ecclesia Aquensis Antistiti, vel alius quilibet Metropolitano Pontifici iuxta canonum definitionem vocatus obtemperare noluerit, nouerit subdendam se: quod non optatum est Ecclesiastica disciplina. Et in hac parte magnopere te volumus esse sollicitum, vt si quide Gallitana regione Ecclesiastica ordinis arg. officij ad nos venire compulsum fuerit, cum fraternitatis tuae notitia iter peregrinationis arripit: vt nec huius cum per ignorantiam aliquam contumaciam patiatur, & ambiguitate depulsa, a nobis animo securo in communionem gratiam possit admitti. Dominus te incolumem custodiat, frater charissime. Dat. III. Id. Iun. Senatore V. C. Conf. Haec quidem omnia tunc ab alijs antiquitus concessa, tum a Symmacho confirmata priuilegia Ecclesiae Arelatenfis, habes eadem repetita a S. Gregorio Papae in epistola ad Virgilium Arelatensem Episcopum, & ad Episcopos Galliarum. Porro Symmacho litteris hic, quae sequitur, inhaerebat in codice scripto lib. 11. l. 1.

Egyptiam Ibelli P.

V. Quanta in omnibus Ecclesiarum Pontificibus qua in toto Orbe diffusa sunt, Apostolica sedes sibi merito vendicat principatum, & Synodalibus decretis firmior eius praecellit auctoritas, tantum respectu sua prouisione dudum a se concessa debent inconstanter seruari. Quatenus Arelatenfis Ecclesia fruatur priuilegijs suis, qua nunc per Antistitem Caesarium seruari sua petitione instuat, & quam haec nunc habuit potestatem, vestra nunc deposuit auctoritate firmari: & quod veneranda fides quondam perennis sanctione custodiri praecipit, & pragmaticis specialiter decreta sunt constituta, beatissimi vestrae praecipit sui etiam rone confirmet auctoritas. Aquensis, etiam ciuitatis Episcopum sanctitatis vestrae moneri praecipit constituta, vt diuisi a Metropolitano Antistite Ecclesiae Arelatenfis ad Synodale Concilium iure euocatum, vel aliqua obligationis causa cum subrogatis religio diuina necessarium, minime venire frustretur: quatenus ea, qua longevus saeculorum praeforum sanxis auctoritas, vobis Praesulibus praesenti futuris, atque immutata seruetur. Dat. ab Egidio Abbate & . . . . . Quem audire Egidium Abbatem obtinuisse libellum pro Ecclesia Arelatenfis, illum puramus Egidium, quem sanctitate insignem sub Caesario Arelatenfi Episcopo claruisse, eius Acta declarant.

VI. Hoc itaque anno, decimo quarto Kalendas Augusti ipsae sanctissimus Papa Symmachus moritur, cum secessisset annos quindecim & menses octo, minus diebus quatuor, multos labores & arumnas pallas tum a schismaticis sepe sepius eidem negotium facessentibus, tum ab haereticis, proptius Anastasio Augusto pugnantibus: peractis vna cum afflictis vrbis vita, mercede illam a Deo accepit atque conam, qua doctissimi sanctissimi Praefules Dei Ecclesiam Catholicam illa iam ad exagitantibus eam fluctibus consentantes, in eius memoriam facta dijs adscripta, annis singulis publico praeconio iteratur.

VII. Deo autem, praeter illa superius recensita, haec ab Anastasio accipe de his, quae spectant ad cultum & oratum rerum diuinarum tum in erigendis basilicis, tum etiam in eiusdem exornandis: sic (inquit) fecit basilicam S. Andreae Apostoli apud B. Petram, vbi fecit Ciborum ex argento, & Confessionem pensantem libras centum viginti: Arcum argenteum tres pensantes singulos libras sexaginta: Oratorium sancti Thomae Apostoli ex argento pensantem libras CCC. & Confessionem pensantem libras viginti: Arcum argenteum pensantem libras sexdecim: Confessionem sancti Cassiani, & SS. Petri & Pauli ex argento pensantem libras viginti: Arcum argenteum pensantem libras duodecim: Oratorium sancti Apollinaris ex argento, & Confessionem cum arcu pensantem libras triginta & vna: Oratorium sancti Sostij ex argento, & Confessionem pensantem libras viginti: Item ad fontem basilicae beati Petri Apostoli Oratorium sancti Crucis ex argento Confessionem, & Crucem ex auro cum gemmis, vbi insit lignum Dominicum: ipsa Crucis aerea pensat libras decem. Fecit autem Oratoria sancti Ioannis Evangelistae & sancti Iohannis Baptistae, infra quorum Confessiones fecit arcum argenteum pensantem libras . . . . .

I. DECASIODORI CONSV. LATV.

II. CVR OXIENS. CA. RVPT. CON. SVLL.

EPISTOLA SYMMACHI PAPAE AD S. CASARIUM EPISCO. PYM.

b Greg. lib. 5. epist. 21. c Greg. ad lib. 27. 11.

VI. SYMMACHI PAPAE MORITUS.

VII. DE BASILICIS A SYMMACHO PAPAE ERECTIS ET QUANTIS.

penantes libras triginta: quæ cubiçula omnia à fundamento perfe-
da constructa.

VIII. **ORNA-
MINTA
COLLAT
BASILICÆ
PETRI.**
Basilicam beati Petri marmoribus ornauit. Et candelarum bea-
ti Petri cum quadripertitis ex marmoribus ornauit, & e musuo
agnos & Cruces & palmas ornauit: ipsum uero atrium omne com-
pugnauit: gradus uero ante iohes basilicæ beati Petri ampliauit, &
alios gradus sub signo dextra lenax, construxit: Item Episcopia in
eodem loco dextra lenax, fecit: Item sub gradibus in atrio alio can-
tharum foris in campo posuit, & ad uiam necessitatis humana fecit:
Item & alios gradus ascendentibus ad beatum Andream fecit, &
candelarum posuit.

IX. **AB. A. BA
SILICÆ
RECTA ET
ORNATA
A SYM-
MACHO**
Hic fecit basilicam sanctæ martyri Agathe via Aurelia in fun-
do Lardario, & à fundamento eam cum fonte construxit, ubi po-
sit arces argenteos duos. Eodem tempore fecit basilicam sancti
Pancratii, ubi & fecit arcem argenteam, qui pensat libras quindecim:
Fecit autem in eodem loco balneum. Item apud sanctum Apo-
stolum Paulum in basilica renouauit apsidem, quæ in ruinam immi-
nebat, & post Consecrationem pictura ornauit, & cameram fecit &
matroneum; & super Consecrationem imaginem argenteam eam Sal-
uatoris & duos c. m. Apostolos posuit, qui pensant libras centum vigin-
ti; & ante fori basilicæ gradus fecit in atrio & candelarum, &
post apsidem aquam introduxit, ubi & balneum à fundamento fe-
cit.

X. **C**
Intra ciuitatem Romanam basilicam sanctorum Syluestri &
Martini à fundamento construxit iuxta Thermas Traianas: ubi &
super altare Ciborium argenteum fecit, quod pensat libras centum
vigintri: arces argenteos duodecim, qui pensant singulis libras decem:
& Consecrationem argenteam, que pensat libras quindecim. Ad bea-
tum Ioannem & Paulum fecit gradus post apsidem. Item Archangeli
Michaeli basilicam ampliauit, & gradus fecit, & introduxit
aquam. Item ad sanctam Mariam Oratorium sanctorum Cæciliæ
& Damiani à fundamento construxit. In via Tiburtina à miliario
vigesimo septimo ab vrbe Roma, rogatus ab Albino & Gephyro
Præpositis illis tribus, de suo facientibus à fundamento, basilicam san-
cto Petro in fundo Paciniani dedicauit. Item ad B. Petrum & B.
Paulum Apostolos, & ad S. Laurentium martyrem pauperibus ha-
bitacula construxit.

XI. **C**
Item ad beatum Petrum vigintri candelas argenteas & c. m. pen-
santes singulas libras quinque, & arces argenteos vigintri duos, pen-
santes singulos libras vigintri. Hic reparauit basilicam sanctæ Felici-
tatis, quæ iam in ruinam imminabat. Hic apsidem beate Agathe,
quæ in ruinam imminabat & omnem basilicam renouauit. Hic fecit
camerarium iordanorum in melius propter corpus Alexandri,
hæc ibi de ornatu & cultu Ecclesiarum. Admiratione pla-
ne dignum, tanta potuisse præstari à Romano Pontifice
sub Barabæ Rege, sub quo Vrbs ipsa quodammodo vide-
batur teneri captiua; cum præsertim idem Symmachus
pastoralis munificentia in redimensis captiuis & alendis
Episcopis Africanis in Sardinia relegatis non defuerit, sed
abunde cuncta suppeditauit. De constitutione huius autem
ab eo editis, præter illa, quæ superius dicta sunt, hæc ibi-
dem leguntur.

XII. **C**
Hic constituit, vt omni die Dominicæ, vel natalitij martyrum
hymnus, Gloria in excelsis, dicatur, ac paulo post: Hic fecit or-
dinationes quatuor in vrbe Roma per mensem Decembrem & Fe-
bruarium, presbyteros nonaginta duos, diaconos sexdecim, & Epi-
scopos per diuersa loca numero centum decem & septem. Qui etiam
sepultus est in basilica beati Petri Apostoli X. Kalend. Augusti, &
cessauit Episcopatus eius dies septem. Qui etiam in pace cõsessor que-
uit, hæc ibi.

XIII. **HORMIS-
DÆ PAPA
CREATVS**
Sic igitur sanctissimo Papa Symmacho ex hac vita ad
gloriam sempiternam perducto, Romanus clesus, cuius
cerat muneris de successore subrogando tractare, summâ
concordiâ coeuntes omnes post dies septem ab eius obitu
(vt habetur in Anastasio) primo Kalend. Augusti Pon-
tificem creant Hormisdam natione Campanum ex patre
Iusto, patriâ Frusipatem. Fuit autem Hormisda, cum esset
S. R. E. diaconus, semper in hærens Symmacho Papæ, vt ex
tertio Romano Concilio sub eodem Symmacho celebra-
to apparet. Extant complures Ennodij Ticinensis episto-
læ ad ipsum Hormisdam datæ, cum adhuc Romanæ Eccle-
siæ diaconus esset.

XIV. **C**
Simulac igitur Hormisda Pontifex creatus fuit, ad O-
rientales ex more scripsit epistolam pro Catholica fide fer-

uanda, paceque concilianda, vt apparet ex litteris ab eis
postea datis, de quibus suo loco dicemus. Cum uero Chri-
stiano orbi inuenisset nouum Romanæ Ecclesiæ electum
esse Pontificem, nonus Rex Christianissimus Clodoueus
candorum præuenit obsequium, & superauit officia.
Euenit, vt antior est Hincmarus Rhemenis Episcopus
idem Franchorum Rex Clodouens coronam auream cum
gemmis (quæ regnum appellari solet) beato Petro, id sancto
Remigio Rhemeni Episcopo suggestente, dicitur, hæc
ipsa etiam legantur apud Anathalam in libro de Roma-
nis Pontificibus in Hormisda. Ceterum ab ipsis Apосто-
lorum temporibus fuisse præclarum capitis Pontificis, or-
namentum, suo loco superius dictum est, illudque esse cõ-
sueuisse magni pretij, vt potest ex auro atque gemmis ornatum,
pariter est demonstratum. Qui igitur primus Fran-
chorum Rex Christianus auræ coronam donauit Romanum
Pontificem, eam à Deo ipsum cõsecratum esse mercedem,
declarauit euentus, vt Franchorum regni corona hæc tenens
perseueret. Certè quidem miraculo fempe loco dudicem
est, vt in vna gente tantum tempore, tanta propagatione
regnum permaneret; quæ de alia aliqua natione accidisse,
haud facillè quis inueniet.

Sed & ipse Franchorum Apóstolus Remigius litteris
suis nouum salutauit Pontificem. Ad quem Hormisda re-
scribens, eidem ad præclarum meritum excellentiam, &
nobilissimæ sedis prærogatiuam, vt in Franchorum regno
vicem gereret ipsius Romani Pontificis, dedit; quod qui-
dem altissimæ dignitatis erat munus & præfectura. Ex-
tat ipsa Hormisdæ Papæ epistola ad S. Remigium Rhe-
mensem Episcopum reddita, cum adhuc uiveret Clodoueus,
quæm idem auctor recitat: sic enim se habet:

Dilectissime fratri Remigio Hormisda.

Suscipientes plena fraternitatis tua congratulatione colloquia,
quibus nos germana salutis tue lætificatione iudicio corporali cum sy-
riualibus officij inuoluntate subnixæ: congruum esse per speciem
hanc ipsam, quam mente gerimus, uerbo aperire letitiam, agniti-
summi documenta Pontificis, dum & prædicanda facis, & ea in-
uicem non differis. Prærogatiuam ueritatis nostræ, simplicissimæ electi-
indij: quæ ad id operatum te esse didicimus, quod ceteri in agendum
obpexi imperamus, vt in proximis tantam longanimitate distan-
tia, & Apostolica sedis vigorem, & Patrum regum studere adhibere
custodiam. Vices itaq; nostras per omnem regnum dilecti & spiritualis
filij nostri Ludouici, quem nuper, administrante superna gratia, plu-
rimo & Apóstolorum temporibus equitandum signorum miraculis
predicationem salutiferam comitantibus, cum gente integra con-
uicti, & sacri dono baptisimati consecrasti, saluæ privilegij, quæ Me-
ropolitani decretis antiquitas, presentis auctoritate committimus:
argentes studij huius participatione ministerij dignitatem, reuera
nostras uisum remedi dispensationis excubias. Et licet de singulis
non indigeas edoceri, à quo iam probauimus acutius uincula seruari:
gratuitamen esse solet, si uerum trames ostendatur, & laboratum
in uinculo operis forma monstratur.

Paternas igitur regulas & decreta sanctissimæ definitæ Con-
cilijs ab omnibus seruanda mandamus. In his uigilantiam tuam in hi-
curam & fraternæ monitæ exhortationis ostendimus. Hic ea, quan-
tum dignum est) reuerentia custoditis, nullum relinquit culpa la-
cum sanctæ obseruationis obstaculum: ibi fas, ne fas, præscriptum
est: ibi prohibentum, ad quod nullus audeat aspirare: ibi concessum,
quod debeat mens Deo placitura presumere. Quotiens uincula
poscit religiose causa Concilium, se cuncti fratres eucant conuen-
tiam: & si quos eorum specialis negotij pulsat intentio, surgat inter
eos oborta compesse, discussa sacra lege determinando certamina.
Quæquid autem illi pro fide & ueritate constitutum, vel prouida
dispensatione præceptum, vel personæ nostræ auctoritate fuerit con-
firmatum, totum ad clementiam nostram instruda relationis attestati-
one perueniat. Eo fit, vt & noster animus officij charitate datur, &
tuus securitate perseruat accepti. Deus te in uoluntate custodiat,
frater charissime, hæc tamen epistola Hormisdæ, quam eius
esse geminam recognosces ex eiusdem Pontificis scri-
bendi stylo, si conferas cup alijs eiusdem Papæ epistolis,
quarum nonnullas (vt rerum gestarum occasio exigeret) ex
codice Vaticano inferius ordine temporum describemus.

Quod

Quod enim motus esset, ut recens creatus Romanus Pontifex immenso molis opus, totius Catholicæ orbis curam cum collegis Cœpiscopis in diversis prævincijs partiretur, & vices suas eidem absentibus delegaret, usque ad Remigium tantum ista conscripsit, sed ad alios in alijs provincijs existentes maioris ordinis sacerdotes eiusdem argumenti litteras dedit, vices suas ipsi delegando, sicut vidimus superius id factum à prædecessore in Oriente, nec non in Africa & Hispania, quod & modum Gallijs fieri per Hormisdam intelligis.

XVIII. His igitur à Romano Pontifice acceptis litteris S. Remigius, nihil cunctatus, generalem Synodum colligendam curavit. Habita namque est per eum Synodus Gallicana, in quam cõvenerunt Episcopi Galliæ ac diversarum provinciarum. Erant autem Gallicanæ regiones ob Gothos Arianos, qui ibi regnabant, non nihil eius hæresis labem consperere: quamobrem sanctissimi Episcopi in illud præcipuum incubuerunt, ut fidem Catholicam ab ea contagione liberam conservarent. Coactio igitur Rhemis sacro Patrum Conventu, accidit, ut inter filios Dei (vt est in Job 4) & satan quoque assistere præsumpsit, nimirum Arianus Episcopus, qui tamquam novus Goliath, exprobrans agminibus Dei viuentis, propoancti, eos ad singulare certamen, strenuus perfidiam provocator, superbiaque inflatus, Catholicis omnibus insultabat. Sed exiit ex adverso non iuuenis rursus aspectu, vt David b, sed veneranda canicie sanctissimus senex Apostolicus vice Remigius, eiusque factum compressit, atque victum ad Christi fidem perduxit: id autem quomodo factum sit, Hincmarus in actis ipsius S. Remigij describit his verbis:

XIX. *Et synodo arianus quidam hereticus, acerrimus disputator, & dialectico propositionibus ac conclusionibus confusus. Et inde nimis elatus intererat. Ingrederetur autem sancto Remigio Episcoporum Consilium, amulicitudine Patrum expectantium, assurgentibus omnibus reuerenter, sicut Angelus Dei suscipitur. Superbus autem hereticus, & male de viro Dei sentiens, designatus est et assurgere. Qui proinde, cum sanctus Remigius ante eum transiit, ita admittit, vt nec verbum quidem illum effari poterit. Magnum plane miraculum, garrulam linguam & petulantem, quæ Dei Filium iugiter blasphemarat, solo transitu compressisse, in vocalis inuisibilibus obligasse, atque intra dentium claustra arcto carcere obserasse. Qui igitur Apostolicæ legatione vice fungitur Petri, in stat Petri vmbra, transitu curat in frigidum, vincendum tamen antea tamquam phreticum ligaminibus. At quomodo id acciderit, audi quod subdit:*

XX. *Expectantibus (inquit) omnibus, vt post allocutionem sancti Remigij hereticus ille aliquid diceret: nihil prius loqui: sed ad restigia sancti viri pronis cadens, motibus veniam petiit. Cui sanctus dixit: in nomine Domini nostri Iesu Christi vere Filij Dei viui, sita deo reit sentis, loquere: & de illo, sicut Catholica credat Ecclesia, crede & confitere. Ad cuius vocem hunc superbum hereticus, humilis tam & Catholicus, Catholicam fidem de sancta & inseparabili Trinitate, & de Christi incarnatione Catholicè confessus est, & in eadem confessione sua fide se permanurum professus est, siquæ animus per infidelitatem perditus, & corpora alio propter superbiam condemnato, virtute diuina sanctus Remigius & anima & corporis reddidit sanitatem: cuius, qui adierant, sui hac auditi erant, sacerdotibus patenter ostendens, & male sentiendo peccante in Christum, qui per humanitatem proximus & frater nobis ferri dignatus est, quomodo erga peccantes in se vel in Ecclesiam, atque rebelles, & erga post recognoscentes & punientes debent agere. hæc Hincmarus d. Porro Synodum hanc præsentem anno celebratam esse, vt dicamus, temporis ratio persuadet.*

XXI. *Hand diu post hæc, ipsi Hormisdæ Papæ primordijs, Clodoucum Franchorum Regem hoc ipso anno ex hac vita migraße, plura sunt, que demonstrant. Equidem non ante Hormisdæ Pontificatum ipsum decessisse, quæ super diximus de corona missa ad eundem Romanum Pontificem, & que habentur in litteris Hormisdæ ad sanctum Remigium, in quibus eiusdem fit mentione Clodoucum, satis significant: neque hanc ipsam prætergressum esse annum, sane plura, que doceant. Cum enim Gregorius Turonen-*

sis numeret ab obitu S. Martini vsq; ad mortem Clodouci annos centum atque duodecim; constatque etiam ex ijs, que superius dicta sunt, ipsum decessisse anno Domini quadringentesimo secundo: plane affirmare necesse est hoc ipso anno viuere decessisse. Cui veritati certè quidem ad stipulantur chronographi, & inter illos primum sibi vindicatus locum Sigebertus, dum hoc ipso anno Domini quingentesimo decimo quarto Clodoucum Regem esse vitã suam testatur. Rursum vero cum anno quinto ab occubitu Alarici Regis Gothorum, Clodoucum ex humanis decessisse testetur Gregorius Turonenfis, qui totidem annos numerat à prælio Vocladenfi, videmque Amonius & glj Franchorum res profecti: nullum relinquunt dubium, hoc ipso anno eundem Regem Clodoucum esse defunctum, ipsiq; Christianissimum Regem Franchorum primas Deo oblatas in cælum acceptas. Vixisse autem ipsum annos quadraginta quinq; regnaße verò triginta, auctor est Gregorius Turonenfis.

XXII. *Ornaverunt tamen Principem res in prælijs fortiter gesta, ex quibus consecutus est nomen, vt Belliger diceretur. Fortunatus enim sic in Epitaphio Dagoberti Regis:*

Belligeri veniens Clodouci gente potentis. Quod qui sem non ante adeptus est nomen & consecutus gloriæ titulum, quam ipse victus à Christo victor sub Christi cæpit militare vexillis, quibus in bello præuis, se potens potentissimos Alamannos, vicit fortissimos Burgundiones, Wisigothosque inuictos & alios barbaros bellicâ virtute sæpe repressit.

XXIII. *Docuit ipse primus, quid possint Franchorum arma, qua sanctæ Crucis vexilla præcedunt: siquidem quam sæpe ante conitit Franchorum robustissimam gentem Gallias frustra tenraße, Romanis sæpe terga vertisse, cum finitimis barbaris vrgio Marte pugnaße, & inter eos humili famâ vixisse, arcionibusque arcuatam limitibus de salute sæpe periclitatam esse: vbi Christum noui, quot est aucta victorijs, & illustrata trophæis: quod sublimis gloriæ honoris & Amæ sublimata peruenit. Nota loquor, cum aliq; facta perspicua refero: omnes enim norunt, quod huic vni datum sit ex tot barbaricis gentibus solum patrium regnantibus & Romanum Imperium inuadentibus, fignere sedes, latioribusque dilatare limitibus regnum, & longioribus perpetuare temporibus: vt plane frequentioribus experimentis ipsa diuina iudicia vera & iustificata in semetipsa, non amplius, vt abyssus, multa, obsecra atueunt, sed cum cunctis fuerint perspicue patefacta, id ardo esse tanta concessa Franchis, quæ denegata sunt reliquis exteris nationibus, quod pietate ipsi polleant, præstare fide Catholica, & pro defensione Ecclesiæ ardentius, quam pro finibus regni tuendis pugnare solent.*

XXIV. *Quibus quidem officijs pro religione adulo impensis, plane digni redditi sunt illam dignitatem impetram benedictionem consequi, quæ S. Remigius eorumdem Franchorum Apostolus, antiquoq; Patriarcharum more, sancto afflatus Spiritu, suo testamento scriptam, obliuiscant, sanctorumq; Episcoporum subscriptione munitam reliquit: Contra vero diram maledictionem ipsi Franchorum Regibus irerendam præcepit, si quis eorum violare ausus esset, quæ vltimo ipse elogio perscriptisset. Cuius verba perpetuâ digna themoria ob oculos omnium ponenda parauimus, que sic se habent:*

Si aliquando genu illud regum per benedictionem meam toties Domino consecratam, mala pro bono reddens, Ecclesiarum Despernafor, destructor, depopulator, granu aut contrarium existere voluerit: conuocatis Rectorum duces Episcopi, primas monatur: deinde vrbe prefata, aduocata sibi sorore Ecclesiæ Treuerens, iterum conueniantur: Tertio verò Archiepiscopi tantummodo Galliarum tribus, aut quatuor conuocatis, Principes ille quicumque fuerit, monatur: ita vt ad septem monitionem, si prius satisfecere venerit, paterna pietate longanimitate differatur. Tandem, si postpositis omnibus prefatis benedictionibus, incorrigibilis contumacia spiritum non deposuerit, & se per omnia Deo subdi nolens, benedictionibus Ecclesiæ participare noluerit: elogium segregationis à corpore Christi ab omnibus ei porrigatur, quod per

Gregor. Tur. de Orb. Franc. lib. 1. c. vii.

Greg. Tur. de Orb. Franc. lib. 2. c. vii.

XXIII.

XXIV.

Reiter. Epist. de Form. l. 7. c. xv.

Prophe-

SYNODUS GALLICANA

Job 1.

1. Reg. 1.

c. Apud Sur. tom. 1.

ARIANVS INVELTANS CATHOLICIS CONVINCITUR ET CONVERTITUR.

ARIANVS CONVICTVS CATHOLICAM FIDEM.

d. Hincmar. in S. Remig. vit. tom. 1.

OS. TVE CLODOU. VII. RE. GIS.

274.108

Prophetam & Regem David, eodem qui in Episcopis est, dicente S. Spiritu, noscitur deus dicitur: Quia persecutus est (inquit) hominem inopem & mendicem & compunctum corde, & non est reordinatus facere misericordiam, & dilexit maledictionem, & venit ei, & noluit benedictionem, & elongabitur ab eo. Totumque, quod in persona Iude traditorum DOMINI NOS IESVS CHRISTI, & malignorum Episcoporum Ecclesia decantare solet, per singulas decantetur Ecclesias. Quia Dominus dixit: Quamdiu feceris ex inimicis meis, mihi feceris, & quamdiu his non feceris, nec mihi feceris. Et id quod probatur in capite, in membris intelligendum esse non dubitetur. Primum tantummodo ibi verbum per interpositionem commutetur. Fratres eius pauci, & Principatum eius accipiat alter, ita vel loco Episcopatus, Principatus dicatur, ut persona conveniat. Pergit verò:

XXVI.

Quod utique si fratres mei Rhemorum Archiepiscopi operari sicut a me ordinatum est, neglexerint: in se, quicquid in Principibus rescandendum fuerat, maledictionibus depravati reperiant; ut sicut dies eorum pauci, & Episcopatum eorum accipiat alter. Si tanta haec ex divina Scriptura in reprobos effusa, in Reges Franchorum rerum Ecclesiasticarum in maiores & depulsatores conuertitur: quid statuerit in eos, si quod nec cogitare potuit? ipsam Catholicam fidem lesuri essent? Sed audi patrifactorum eisdem Franchorum Regibus benedictionum thesauros, quibus locupletantur foret, qui pietate pollerent: Si verò Dominus meus IESVS CHRISTVS recedat a ratione tua, quam quotidie pro genere tuo in conspectu diuinam amentis specialiter fundo, audire dignatus fuerit; ut sicut a me accepit, Clodoveus videlicet, ita in dispositione regni & ordinatione sanctae Dei Ecclesiae perseveret: benedictionibus, quae Spiritus sanctus per manum meam peccatricem super caput eius infudit, plurime super caput illius (qui scilicet in Regem eligendus est) per eundem Spiritum sanctum superaddantur, & ex ipso Reges & Imperatores procedant, qui in praesenti & in futuro iuxta voluntatem Domini ad augmentum sanctae Dei Ecclesiae, virtute eius in iudicio & iusticia confirmati & corroborati, regnamo vivere atque augere quotidie valeant; & in domo David, hoc est, in caelesti Hierusalem cum Domino in aeternum regnaturi sublimari mereantur. Amen. haec sunt nouissima Macti Remigij verba in eius testamento legitime confecto ad fidem polita, eademque non suo ipsius tantum munita atque firmata chirographo, sed sex Episcoporum & Episcoporum presbyterorum subscriptione probata, quorum trium est nota sanctitas, & non solum in Ecclesijs Gallicanis, sed in vniuersa Ecclesia Catholica celebratur, nempe Vedasti Attrebatensis Episcopi, Medardi Nouiomensis, & Lupi Sullionensis; quarum nomina sacris indita tabulis annuatiuarij ipsorum dierum natalium memoria publico praecomio repetuntur. Porro singulorum vna fuit subscriptionis seruata forma his verbis concepta: Vedasti Episcopus. Cui Pater meus Remigius maledixit, maledixi; & cui benedixit, benedixi, & subscripsi. ita & reliqui Episcopi & que presbyteri. Sed accessit kis dignitas in scriptis Dominus veluti testamentarius executor, dum pro meritis singulorum successorum Regum, & benedictionis, siue maledictionis ipsius partitus est, ut qui erunt suis dicenda locis significabunt: ut modo satis dicitur in exemplum Caesarios addidisse, alterum cognomento Martellum, Magnum alterum dictum; quorum alter maledictum S. Remigij successit in felix haeres, alter verò eiusdem benedictiones hereditate possedit.

XXVII.

Sed quod peculiare praeter ceteris aliarum gentium Regibus, Franchorum Principibus a Deo Remigij ipsorum Apostoli precibus videtur fuisse concessum, ut (quod plane summa sit admiratione dignum) non ob Regum peccata ad alias nationes fuerit (ut de alijs accidit) ipsorum regnum translatum, vel ipsi Franchorum populi alijs feruire coacti fuerint, sed veluti diuina promissione id S. Remigij precibus datum fuerit, secundum illud Davidicum: Si dereliquerint filij eius legem meam, & in iudicio meo non iustitiam: visitabo in ira iniquitates eorum, & in verbis eorum peccata eorum; misericordiam autem meam non dispergam ab eis. haec quidem vera sunt, quae saepe suis locis dicuntur in feruis, aperta luce significabunt. Sed tam et functi Regis

psal. 88.

que sunt reliqua, postrema solamur. Sepulchrum est Clodoveus Parisijs in basilica S. Petri Apostoli, quam ipse Rex, hortante sancta Genouefa & virgine, a fundamentis cepit engere, eiusque vxor Crotildis perficiendam curauit. Inditum est eius sepulchro epitaphium, quod Apollonius reicitat, a S. Remigio (ut putatur) elaboratum his verbis:

Dives opum, & ante potentis, clarusq; triumpho
 Condidit hanc sedem Rex Clodoveus. Et tunc
 Patricius magnus sublimis fuit honore,
 Plenus amore Dei: Conuictus credere mille
 Nankna, quae vix horrent portenta figuris.
 Mox purgatus aquis & Christi fonte renatus
 Fragrantem gessit in fuso christumate crinem.
 Exemplum dedit; sequitur quod plurima turba
 Gentili populi; ipse quoque errore suorum,
 Authorem est cultura Deum, verumq; parentem.
 Hic felix meritis superavit gesta priorum,
 Semper consilio castri, bellisq; tremendis;
 Hortatus dux ipse bonus, ac peccatore fortis
 Constructas actus firmavit in agmine primo.

At de Clodoveo haec tenet. Cratilius autem Regina (inquit Gregorius) post mortem viri sui Turonis venit: ibique ad basilicam sancti Martini decessit, cum summa pudicitia atque benignitate ipso loco morata est omnibus diebus vitae suae, raro Parisijs visitans, eximiamque claruit sanctitate, de qua etiam dicendum inferius.

Regnante post Clodoveum filij ipsius quatuor, Childeberrus, Clotarius, Theodoricus, & Clodomirus, quinterter regnum diuiserunt, prout Gregorius & alij Latini tradunt, & Graecus Agathias in ipso saeculo scriptis limitine a Franchorum moribus inchoatus historiam: quibus videas quanta eistribuerit Christiana religio. sunt haec enim ipsius verba de Franchis: Germanicum sunt, haud aquaquam (ut plerumque barbarorum passores, sed Romanorum politia & alpe in iustitia & multo virtute, gloriose, legibus viuunt, & ceteris item, ut in conuentibus facienda, & nuptijs, medullis, eadem statuunt. Sunt quippe omnes hi Christiani, & rectissima inter ceteros omnes opinio. Habent praeterea per ciuitates Antistes sacerdotibus, & eos in superba sedis ac ipsi nos per agunt dies. Et sane hi mihi, est cetera barbari, moribus tamen videntur quibus optimis praediti, & maximum in studium & utilitate, quicquam habere, quod a nobis hoc saeculo alios nos praeter v. situm barbarum, & vocis innata sonum lingua, quos equidem cum ob eorum virtutes, tam ob in ceteros aquitatem, inter se, concordiam, mirum in modum admiratione ac laudibus profusior & magnificatio. Nam est antea haec saepe & nostris huius quidem temporibus, Principes tres pluresque eorum in partium Imperij, nunquam tamen in mutuum bella suscipisse nos constat, nec ciuili patriam sanguine inquinasse: cum alioquin, vbi magni esse videntur & non impares aut dubij potentatum, ibidem & necessarium sit omnino & multum de causis visitatores animos fieri, honorumq; exortu & primatus cupiditates, & in finitimos alios animorum afflicti, ut perurbationis ita & sollicitudinis plenissimos. Apud hos tamen est diuisa imperia sint, nihil horum esset huiusmodi. Sed si quis forte de re inter Principes oriatum contentio, ceteri omnes ad bellum se parant, ut armis decertatur. Et ita instructi simul procedunt, quibus conspectis, vring, dissidentium Principum copia, de profectu & vestigio odij, in gratiam redeunt, in se, parent, ut iure potius, de quibus ambigunt, quam armis decernant. alias verò si periant, suo semalo seu erit decertaturos: proinde haudquaquam par foret, nec patriam cineret consuetudo, ut pro priuati inimicitij detrimentum Republicae ruinam repatiatur. Huiusmodi phalanges mox soluant, & arma deponunt. Hoc pacto peccata conciliata placatur, extitit, accessus & mutuò sunt, vnaq; versantur, & odia abesse. Si sit, ut in inferiori & subditi iustitiam simul ac patriam colant; Principes vero, vbi opportunum est, & vix nos se praebant, & facile obsequantur. Vnde & vix cum habeant firmiores, & legibus iustitiam videntur, nulla rerum suarum facta cura, quam multa sibi & sedulo vendicant. iustitia namque, & charitas vbiq; inter mortales fouentur; felicem proculdubio Republicam reddunt, stabilemque, atq; adeo diu mansuram efficiunt, ne facile incuria opportuna, ut capi ab hostibus queat. Franchi tunc cum optimis decantantur, se ipsos in vniuersis &

XXVIII
 Gregorius
 Agathias
 Gregorius
 XXIX
 Gregorius
 Agathias
 Gregorius
 XXX
 Gregorius
 Agathias
 Gregorius
 XXXI
 Gregorius
 Agathias
 Gregorius

quidam ex arario presbyter ordinatus multis ei iniurias intulit: omnemque statum illi de rebus Ecclesie auferens, vix si tenuem quotidianum ritum ministrari precepit: sed per eius orationem à ciuibus correctus est prudentioribus, restituta ei omni potestate, ab eo illius remotis infidijs. Antedictus tamen sacerdos non in memor iniurias, sicut quondam Paulus Apostolus de Alexandro arario, & hic de Proculo decantabat, dicens: Proculus ararius multa mala mihi fecit: reddet illi Dominus secundum opera sua. Quod ad postremum ei euenisse certum est. Erat autem vir beatus in oratione assiduus, & in tantum amator populi sui, vt veniente Theodorico & vallante exercitu urbem, Sanctus Demetrius psallendo circumiret, & vt regioni vel populo Domini velociter succurrere dignaretur, assiduis uenijs atq; vigilijs instanter oraret. Porro Theodorico Rex cum cogitaret urbem muros euertere, molitus est misericordia Domini, & oratione sacerdotis cuiusquem in exilium retrudere cogitabat. Nam nocte paupere perterritus, de stratu suo exiit, ac solus per viam publicam fugere nictur: perdidit enim sensum, nesciens quid ageret. Quod aduertentes sui, eumq; retruere conantes, vix potuerunt, cohortantes, vt se signo salutari muniret.

XXXV

III. Tunc Hilpingus Dux accedens propius ad Regem, ait: Audi, gloriosissime Rex, consilium paritatis mee: Ecce muri ciuitatis istius fortissimi sunt, camq; propugnacula ingentia vallat. Quod vt plenius magnificentia tua cognoscat, de Sancti Basilijs quorundam basilica muros urbis ambiunt, hac loquor: sed & Antistes loci illius magnus aperiendum habetur. Noli facere quod cogit as, noli Episcopo iniuriam inferre, aut urbem euertere. Cuius consilium Rex clementer accipiens, preceptum posuit, ne vllus ab octauo urbis militario, lederetur. Quod obtentu sacerdotis prestitum, nullus ambigat. Tunc Proculus ille presbyter, diruptis Viresijs & stru muris, ab ingreditibus hostibus ante ipsum Ecclesie altare gladiatorum ictibus in frustra dispersus est: reddiditque Dominus, sicut sacerdos cantare confitebatur, secundum opera sua. hæc de his Gregorius. De rebus autem Geltsi S. Galli successoris Quintiani Episcopi Aruernensis cum eodem Theodorico Rege, quibus & eiusdem Principi, pie pie commendatur, ab eodem auctore scripta habentur. Sed de Theodorico modo satis.

XXXIX

DE OHILDEBERTO REGE ET PATRISCOPO. Dicenda verò patet de Childeberto vno ipse ex filijs Clodouei, qui summopere coluit sancti Paterni Episcopum Abrogensem, quæ, cum eius admittenda opera percipisset, Paternus aduocat: vbi cum post alia vitæ Dei pro pauperibus regias aures pulsaret; idem Rex Crescentius, ad quem publica cura spectabat, madauit, vt quod Beatus Paternus ab ipso exigeret, i hæc equi non omittere: promissus ille se facturum, sed fidem se felicit: nam in Burgundiam profectus est, viro sanctissimo neciente. At mox illum diuina yllio profusa oculorum lumine priuauit, ira vt biduo erraret. Agnoscens igitur culpam suam, celesriter regressus est ad hominem Dei, veniamque petijt: eodemq; momēto, quo ab animo inquinatas abscessit, oculis lux redditæ. Porro Acta sancti Paterni longè vberiora extant, quam hic narrari queant. At hæc satis ad Regum Franchorum, qui Clodoueo successerunt in regnum, pietatem insinuandam. Iam verò ad res Orientales oratione a conuertamus.

XI.

Planè accidit, vt cum eiccti sunt à suis sedibus Orthodoxi Episcopi ab Anastasio Imperatore, & in thronum ipsorum: perdidit hæretici Zimotheus atque Severus, & alij sancti, Deus ipse aduersus eum excitari Vitalianum, qui ad vltimum vique discrimen eundem hæreticum Imperatorem adduxit. At quomodo hæc se habuerint, Marcellinum Comitem rem sub huius anni Consulibus penicis complectem audiamus, vbi ait: Vitalianus Scythia, assumpto Romanorum equitum in triduo congregatorum auxilio, in locum, qui Sepimus dicitur, aduenit, ibiq; castra metatyo est: dispositusq; à mare ad mare suorum ordinibus, ipse ad portam que Aurea dicitur, sine vllius accessu dispendio: sicut præ Orthodoxorum se fide, proque Macedonij vrbi Episcopo incassum ab Anastasio Principe excusato, Constantinopolim accessisse asserens. Porro Anastasij Imperatoris simulationibus atque periculis per Theodorum internummum illeceus, atq; illusus, octauo die, quam urbem accesserat premeauit. Hinc Odyssum Myta ciuitatem Vitalianus per noctem astu ingressus est: Cyrillum loquacem magis quam strenuum ductorem militia inter duos pellices Vitalianus reperit dormientem, eumq; mox abstrahit cultro Getico iugulauit, hostemque se Anastasio Cesaripa-

Marcellinus in Chron. hoc anno de Vitaliano dicitur Anastasium excusato, Constantinopolim accessisse asserens. Porro Anastasij Imperatoris simulationibus atque periculis per Theodorum internummum illeceus, atq; illusus, octauo die, quam urbem accesserat premeauit. Hinc Odyssum Myta ciuitatem Vitalianus per noctem astu ingressus est: Cyrillum loquacem magis quam strenuum ductorem militia inter duos pellices Vitalianus reperit dormientem, eumq; mox abstrahit cultro Getico iugulauit, hostemque se Anastasio Cesaripa-

lam aperteque exhibuit. hæc Marcellinus hoc anno. Sed quid interea dolosus veterator? Vbi sensit vires iam fractas, periculis ex more sibi consulendum putauit. Manichæorum planè est fallere quemlibet iuramentis: cuius perfidie idem Anastasius (vt dictum est) cultor erat.

Quenam autem fuerint pacis conditiones, quibus deceptus Vitalianus recessit à mœnibus, Cedrenus docet his verbis: Vitalianus occupat à vniuersa Thracia, Scythia, & Mysia, Agreus sicum Hunnorum & Bulgærorum agmen, multas vrbes & Cyrillum quoque Thracie Presulum cepit, & predando Constantinopolim vsq; processit. Tum Anastasius, rebus suis deploratis, pacem per legatos peti: iurans vna cum Senatu, se reuocatos reuocaturum, Macedonio & Flavianio suos Episcopos redditurum, Concilium Heracleæ aditum reuocato etiam Papa Romano, hæc quidem hoc anno tractari ceptæ in sequentem vsq; sunt producta, vt patet ex Marcellino ea singula singulis suis redente annis. At de his agens Euagrius, ieiunè nimis trasilij, sicut & eadem ab eo accipiens Nicephorus, nullamq; de causa motus Vitaliani ob lesam fidem Catholicam mentionem faciunt.

Interea verò versutus hæreticus, Anastasius, inquam, Augustus, quo sibi Vitalianum ipsam conciliaret, & vt populū sibi ob eandem causam sepius aduersantem experiret lenire aliquo modo posset, summo hieme indicit Synodum Heracleæ celebrandam, quæ cuncta Ecclesiarum dissidia auferrentur: atque vt consistis mendacijs verisimilissimis aliquam superinducere effigiem, ad ipsum Hormisdam Romanum Pontificem vigegenam quatuordecim litteras, de futura Synodo eū reddent certiore, ac rogans, vt ad conciliandam Ecclesiam suam exhiberet aduentum. Excat ipsa Anastasij Imperatoris epistola ad Hormisdam his verbis contcripta, cuiusmodi indito titulo:

Vitalianus Anastasius, Pius, Felix, Iulianus, Triumphator, semper Augustus, Hormisda sanctissimo ac religiosissimo Archiepiscopo & Patriarchæ.

Omnibus negotijs diuina respicienda sunt. Deo etenim omnipotente propicio, Republicam & conseruandam & melius andam esse consilium. Quia igitur dubitationes quadam de Orthodoxa religione in Scythia partibus videntur esse commotæ: ut præsertim de iurisdictione nostra placuit, vt venerabilij Synodus in Heraclea conuincat: pronuncia Europa celebretur: quatenus concordantibus amicitia & omni veritate discussa fides nostra omni terrarum Christianissimis innotescat, vt deinceps nulla populi esse dubitatio restet. Quapropter sanctitas tua cum quibus si placuerit reuocandis, vt Episcopi, quos de Ecclesijs sub sui sacerdotij cura constituti in uoluntate & instructos erga Orthodoxam religionem esse probaueris, ad se aditæ Heracleam ciuitatem intra diem Kalendarum Ianuarij, vni venire dignetur. Data quinto Kalend. Ianuarij Constantinopoli, Senatore V. C. Consule. Accepta pridie Idus Maij, Florentio V. C. Consule. hæc Anastasius ad Hormisdam, ad quam alias rursum de dedit anno sequenti litteras, de quibus suo loco inferius dicemus. Quæ autem hæc secuta sint, suo loco dictum sumus: clauditur enim huius anni rerum gestarum circulus hæc litteris Anastasij ad Hormisdam Papam concriptis.

XLI.

XLII.

XLIII.

XLIV.

XLV.